

15. TRÁI NGỌA CỤ TRONG PHÒNG TĂNG⁸⁹**A. DUYÊN KHỞI**

Một thời, Đức Phật ở trong vườn Cấp-cô-độc, rừng cây Kỳ-đà, nước Xá-vệ. Bấy giờ có vị Tỳ-kheo khách nói với các vị Tỳ-kheo cự trú:

- Tôi trái ngọạ cụ trong phòng của Tăng kể bên để ngủ.

Sau đó, không nói với vị Tỳ-kheo cự trú mà đi. Ngọạ cụ của Tăng bị hư mục, trùng kiến cắn biến sắc. Trong những lúc tiểu thực, đại thực, nói pháp ban đêm, nói giới, vị cự trú Tỳ-kheo không thấy vị khách Tỳ-kheo có mặt, nên vị Tỳ-kheo cự trú nghĩ: Sao không thấy vị Tỳ-kheo khách? Phải chăng vị ấy qua đời, hoặc đi xa, hoặc trả lại giới để làm bạch y, hoặc bị cướp bắt, hoặc bị ác thú ăn, hoặc bị nước trôi? Vị cự trú liền đến phòng đó, thấy ngọạ cụ của chúng Tăng bị hư mục, trùng kiến cắn biến sắc. Thấy như vậy rồi, vị cự trú hiềm trách vị Tỳ-kheo khách kia:

- Sao Tỳ-kheo khách nói với tôi là dùng ngọạ cụ của chúng Tăng trái trong phòng kể bên để ngủ, khi ra đi lại không nói với tôi, khiến cho tọạ cụ của chúng Tăng bị trùng kiến cắn phá biến sắc hư mục?

Trong số các Tỳ-kheo nghe, có vị thiếu dục tri túc, sống hạnh đầu đà, ưa học giới, biết tầm quý, cơ hiềm Tỳ-kheo khách kia:

- Sao khách Tỳ-kheo nói với cự trú Tỳ-kheo là lấy ngọạ cụ của chúng Tăng trái trong phòng kể bên để ngủ, khi ra đi lại không nói với tôi, khiến cho tọạ cụ của chúng Tăng bị trùng kiến cắn phá biến sắc hư mục?

Các Tỳ-kheo đến chỗ Đức Thế Tôn, đánh lễ dưới chân Phật, rồi ngồi qua một bên, đem nhân duyên này bạch đầy đủ lên Đức Thế Tôn. Đức Thế Tôn liền dùng nhân duyên này tập hợp Tăng Tỳ-kheo, quở trách Tỳ-kheo khách:

- Việc ông làm là sai quấy, chẳng phải oai nghi, chẳng phải pháp

Sa-môn, chẳng phải tịnh hạnh, chẳng phải hạnh tùy thuận, làm điều không nên làm. Sao ông ta bày ngọạ cụ của chúng Tăng trái trong phòng kể bên để ngủ, khi ra đi lại không nói với cự trú Tỳ-kheo, khiến cho tọạ cụ của chúng Tăng bị trùng kiến cắn phá biến sắc hư mục?

85. Các bộ như nhau.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn dùng vô số phương tiện quở trách Tỳ-kheo khác, rồi bảo các Tỳ-kheo:

- Những kẻ ngu si này, là nơi trồng nhiều giống hữu lậu, là kẻ phạm giới này ban đầu. Từ nay về sau, Ta vì các Tỳ-kheo kiết giới, gồm mười cú nghĩa, cho đến câu chánh pháp tồn tại lâu dài.

Muốn nói giới nên nói như vậy:

Tỳ-kheo nào, ở trong phòng của Tăng, trải ngọa cụ của Tăng, hoặc tự mình trải, hoặc bảo người trải, hoặc ngồi, hoặc nằm, khi đi không tự dọn cát, không bảo người dọn cát, Ba-dật-đề.

A. GIỚI TƯỞNG

Tỳ-kheo: Nghĩa như trên.

Vật của chúng Tăng: Như trước đã nói.

Ngọa cụ, giường nằm, ghế ngồi, đệm nằm, tọa cụ, gối, đồ trải dưới đất, cho đến đồ nằm bằng lông, mà Tỳ-kheo kia nếu muốn trải ngọa cụ của chúng Tăng trong phòng của Tăng, hoặc tự mình trải, bảo người trải, hoặc ngồi, hoặc nằm, khi đi không tự dọn cát, không sai người dọn cát. Trong đó, nếu có cự trụ Tỳ-kheo, có người kinh doanh, hoặc Ma-ma-đế, nên nói, dọn cát giùm tôi. Trong trường hợp không có người để giao phó mà không sợ mất, nên di chuyển giường ra cách vách, kê chân giường lên cao, đem gối, nệm, ngọa cụ để bên trong, rồi lấy ngọa cụ khác phủ lên trên mà đi. Nếu sợ bị hư hoại thì nên lấy ngọa cụ, nệm kết lông, gối, máng, lên trên giá móc áo, dựng đứng giường lên mà đi. Tỳ-kheo kia nên làm như vậy rồi mới đi. Nếu không làm như vậy mà đi, ra ngoài giới, phạm Ba-dật-đề.

Một chân ngoài giới, một chân trong giới, rồi ăn năn không đi, tất cả đều phạm Đột-kiết-la. Nếu tính đi mà không đi, Đột-kiết-la. Nếu đi rồi về liền, hoặc hai đêm ở ngoài giới, đến đêm thứ ba, bình minh chưa xuất hiện, hoặc tự mình về trong phòng, hoặc sai người đến, hoặc nói với Ma-ma-đế, hoặc vị tri sự rằng, thầy coi chừng vật này. Nếu Tỳ-kheo đi ra, ngủ ngoài giới hai đêm, đến đêm thứ ba khi bình minh chưa xuất hiện, không tự mình về trong phòng, không sai người nói: Thầy coi chừng vật này, phạm Ba-dật-đề.

Tỳ-kheo-ni, Ba-dật-đề. Thức-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Đột-kiết-la. Đó gọi là phạm.

Sự không phạm: Nếu tự tay trải ngọa cụ của chúng Tăng, hoặc sai người trải để ngồi hoặc nằm. Khi đi nơi đó có cựu trú Tỳ-kheo hoặc Ma-ma-đế, hoặc vị tri sự, nói: Thầy coi chừng vật này; ở trong đây mà làm Ma-ma-đế. Nếu không có người để giao phó mà đoán biết không bị hư hại thì dời giường cách vách, đem ngọa cụ gói, nệm để lên trên giường, phủ hai lớp rồi đi. Nếu sợ bị hư hoại thì nên đem ngọa cụ máng trên giá y, dựng đứng giường lên rồi đi, làm như vậy rồi đi thì không phạm.

Nếu phòng xá bị sập đổ, lửa cháy, rắn độc ở bên trong, trộm cướp, hổ lang, sư tử, kẻ có cường lực bắt, hoặc bị trói, hoặc mạng nạn, phạm hạnh nạn, hoặc không lâu sẽ trở ngại, hoặc ngủ ngoài giới hai đêm, đến đêm thứ ba, bình minh chưa xuất hiện, tự mình về hoặc sai người nói với cựu trú Tỳ-kheo, - Thầy coi chừng vật này mà làm Ma-ma-đế. Hoặc bị thủy đạo trở ngại, hoặc trên tuyến đường có giặc cướp, hổ lang, sư tử, hoặc nước lụt, bị kẻ thế lực cầm giữ, hoặc bị trói, hoặc mạng nạn, phạm hạnh nạn, mà hai đêm ở ngoài giới, đến đêm thứ ba, bình minh đã xuất hiện tự mình không đến được, không thể sai người đến nói: Thầy coi chừng vật này mà làm Ma-ma-đế giùm tôi.” Tất cả không phạm.

Người không phạm: Phạm lần đầu tiên khi chưa chế giới, si cuồng, loạn tâm, thống não, bức bách.